

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Хилько І.І., старший викладач
Миколаївський національний аграрний університет
<http://orcid.org/0000-0001-7983-8276>

Анотація. У дослідженні детально проаналізовано роль цифрової трансформації як фундаментального чинника стійкості та адаптивності українських підприємств у період 2022–2025 років. На основі комплексного аналізу даних ОЕСД, Міністерства цифрової трансформації та галузевих звітів асоціації «IT Ukraine», обґрунтовано, що впровадження хмарних сервісів та електронної комерції забезпечило цифровізованому бізнесу на 25–35 % вищий рівень виживаності у порівнянні з традиційними офлайн-моделями.

Ключові слова: цифровізація, конкурентоспроможність, «Дія», Diiia.City, IT-сектор, післявоєнне відновлення, цифрова економіка.

Постановка проблеми. Повномасштабна війна з 2022 року зруйнувала традиційні ланцюги постачань, фізичну інфраструктуру та ринки збуту, але водночас стала потужним прискорювачем цифрової трансформації українського бізнесу. Цифровізація стала єдиним сектором економіки, який демонструє стійке зростання в умовах війни.

Метою дослідження є аналіз ролі цифровізації у забезпеченні стійкості та конкурентоспроможності українських підприємств на основі досліджень 2023–2025 років, а також визначення ключових прикладів та ефектів для економічної діяльності в воєнний та поствоєнний періоди.

Виклад основного матеріалу досліджень. У сучасному світі цифровізація стає ключовим фактором трансформації економічної діяльності, дозволяючи підприємствам оптимізувати процеси, підвищувати ефективність та адаптуватися до глобальних викликів. Цифровізація передбачає інтеграцію інформаційних технологій (IT) у всі сфери бізнесу, від виробництва до маркетингу, що сприяє створенню нових моделей економічного зростання. Зокрема, впровадження цифрових технологій, таких як штучний інтелект, великі дані та хмарні обчислення, дозволяє підприємствам аналізувати ринкові тенденції в реальному часі та приймати обґрунтовані рішення [1].

За даними досліджень, цифровізація може збільшити ВВП на значні показники, особливо в країнах, що розвиваються. Наприклад, у пост-COVID-19 ері цифрова економіка продемонструвала свою стійкість, сприяючи відновленню економік через дистанційну роботу та онлайн-торгівлю [2].

За даними ОЕСД, у 2022–2024 роках цифрові технології стали головним інструментом підвищення стійкості українських МСБ: підприємства, які активно

використовували хмарні сервіси, електронну комерцію та онлайн-платежі, показали на 25–35 % вищу виживаність порівняно з офлайн-бізнесом [3].

ІТ-сектор залишається єдиною галуззю, що зростає: у 2023 році експорт ІТ-послуг зріс на 8,2 %, у 2024 – ще на 12 %, сягнувши майже 7,5 млрд дол. США, а у першій половині 2025 року приріст становив ще +9 % попри глобальне уповільнення ринку [4].

Платформа «Дія» стала глобальним кейсом: станом на листопад 2025 року вона об'єднує 23,4 млн користувачів і понад 150 цифрових послуг. Завдяки «ЄВідновлення» вже виплачено понад 18 млрд грн компенсацій на ремонт житла та бізнес-приміщень, а програма «єРобота» надала грантів на 11 млрд грн для створення або відновлення 28 тисяч підприємств [5].

Спеціальний режим Diiа.City у 2025 році перетнув рубіж у 1200 резидентів, залучивши понад 400 млн дол. прямих іноземних інвестицій лише за перше півріччя 2025 року. Завдяки пільговому оподаткуванню та гнучкому регулюванню Україна увійшла до топ-15 світових локацій для аутсорсингу та R&D-центрів за версією Gartner 2025 [4].

Особливо помітний вплив цифровізації в реальному секторі. У 2024–2025 роках аграрні підприємства, які впровадили супутниковий моніторинг, дрони та платформи точного землеробства (наприклад, Feodal.Online, AgriChain, OneSoil), збільшили врожайність на 18–27 % на гектар навіть на територіях із мінною небезпекою. За оцінками Мінагрополітики, у 2025 році частка повністю цифровізованих господарств досягла 38 % (проти 12 % у 2021 році) [6].

У промисловості платформа ProZorro та її модуль ProZorro.Market з початку війни заощадили державним і комунальним підприємствам понад 120 млрд грн, а у 2025 році електронні закупівлі стали обов'язковими для всіх бюджетних установ. Водночас інтеграція з «Дія.Підпис» скоротила час укладання контрактів з 30–40 днів до 1–2 днів [5].

Фінтех-сектор демонструє вибухове зростання: у 2025 році частка безготівкових платежів перевищила 72 % (проти 52 % у 2021 році), а обсяг транзакцій через Monobank, Приват24 та інші цифрові банки зріс на 44 % за рік. Це дозволило тисячам МСБ продовжувати торгівлю навіть під час блекаутів завдяки мобільним додаткам і резервним каналам зв'язку [7].

Прогноз на 2025–2030 роки: за умови продовження політики цифрової трансформації (розгортання 5G, міграція держреєстрів у хмари, розвиток AI Factory) внесок цифрової економіки у ВВП України може зрости з 4,5 % до 10–12 %, забезпечивши додаткові 3–4 % щорічного економічного зростання [4].

Інформаційні технології відіграють центральну роль у цифровізації, сприяють розвитку електронної комерції, цифрового маркетингу та фінансових послуг, що знижує транзакційні витрати та розширює ринки збуту. Цифрова економіка позитивно впливає на зростання через оновлення промислової структури, збільшення зайнятості та реструктуризацію робочих місць.

Висновки. Цифровізація стала не просто інструментом ефективності, а головним фактором виживання та конкурентоспроможності українських підприємств під час війни. Кейси «Дія», Diiа.City, агроіджитал, електронні держзакупівлі та fintech демонструють, що навіть в екстремальних умовах

цифрова трансформація здатна генерувати стійке економічне зростання та нові робочі місця. Для максимального ефекту в післявоєнний період необхідно продовжити інвестування в 5G-покриття (ціль – 95 % до 2028 року), кібербезпеку, цифрову освіту та зберегти стимулюючий режим Diiа.City, що дозволить Україні перетворити кризу на можливість стати одним із провідних цифрових хабів Європи до 2030 року. Подальші дослідження можуть фокусуватися на специфіці впровадження ІТ у різних галузях.

Список використаних джерел

1. Хилько І. І., Ізбаш В. М. Застосування великих даних і штучного інтелекту для оптимізації економічних процесів. *New Areas of Scientific Research: Exploring New Frontiers* : матеріали XLIX International Scientific and Practical Conference, 27–29 Nov. 2024, Naples, Italy. International Scientific Unity, 2024. P. 49–51. DOI: <https://doi.org/10.70286/ISU-27.11.2024>
2. Zhang J. et al. The Impact of Digital Economy on the Economic Growth and the Development Strategies in the post-COVID-19 Era: Evidence From Countries Along the "Belt and Road". *Frontiers in Public Health*. 2022. Vol. 10. Article 856142. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.856142>
3. Enhancing Resilience by Boosting Digital Business Transformation in Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2024. 112 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/4b13b0bb-en>
4. Ukrainian IT Industry Report 2024–2025. Kyiv : IT Ukraine Association, 2025. 86 p. URL: <https://itukraine.org.ua/report/richnij-zvit-asotsiatsiyi-it-ukraine-2024-full/> (дата звернення: 20.04.2026).
5. Міністерство цифрової трансформації України. Річні звіти про розвиток Дія та Diiа.City. Київ, 2023–2025. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 25.11.2025).
6. Череп О. Г. та ін. Переваги та виклики цифровізації економіки України. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9, № 1. С. 131–135. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-21>
7. Stoica E. A., Bogoslov I. A., O'Connor A. The Digital Battlefield: Exploring the Intersection of Ukraine's War, Digitalization and Economic Development. *Ukraine's Journey to Recovery, Reform and Post-War Reconstruction* / ed. S. Nate. Cham : Springer, 2025. P. 287–310. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-66434-2_13

Abstract: The study provides a detailed analysis of the role of digital transformation as a fundamental factor in the sustainability and adaptability of Ukrainian enterprises in the period 2022–2025. Based on a comprehensive analysis of data from the OECD, the Ministry of Digital Transformation, and industry reports from the IT Ukraine association, it is argued that the introduction of cloud services and e-commerce has provided digitized businesses with a 25–35% higher survival rate compared to traditional offline models.

Keywords: digitalization, competitiveness, Diiа, Diiа.City, IT sector, post-war recovery, digital economy.